

การคำนวณภาษีในงวดสุดท้ายของปี

การคำนวณภาษีที่พนักงานถูกหักในแต่ละเดือนนั้น โปรแกรมมีหลักการในการคำนวณหักภาษี โดยอ้างอิงตามประกาศของกรมสรรพากร ซึ่งแบ่งการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาออกเป็น 2 กรณี ดังนี้

1. กรณีที่เป็นงวดระหว่างปี – ภาษีที่พนักงานถูกหักจะคำนวณจากเงินได้ประมาณการและค่าลดหย่อนต่างๆ โดยมีหลักการในการคำนวณ ดังนี้

เงินเดือนเสมือนหนึ่งว่าได้จ่ายทั้งปี [(เงินเดือน + เงินได้ประจำ) x 12]	xxx	
บวก เงินได้ไม่สม่ำเสมอที่เกิดขึ้นจริงตั้งแต่ต้นปีถึงงวดปัจจุบัน		xxx
รวมเงินได้พึงประเมิน	xxx	
หัก ค่าใช้จ่าย (50 % ไม่เกิน 100,000 บาท)	xxx	
คงเหลือเงินได้หลังจากหักค่าใช้จ่าย		xxx
หัก ค่าลดหย่อนต่างๆ	xxx	
คงเหลือเงินได้สุทธิ	xxx	

2. กรณีที่เป็นงวดปลายปี (งวดสุดท้ายของปี) – โปรแกรมจะทำการ adjust ภาษี ดังนี้ ภาษีที่พนักงานถูกหักจะคำนวณจากเงินได้ที่พนักงานได้รับจริงในปี จากนั้นนำไปหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนต่างๆ รวมถึงรายได้ต่างๆที่ได้รับยกเว้น เพื่อคำนวณหาเงินได้สุทธิที่ใช้ในการคำนวณภาษีตามอัตราภาษีที่กรมสรรพากรกำหนด

ดังนั้น ในงวดสุดท้ายของปี ซึ่งโปรแกรมมีการ adjust ภาษี ยอดหักภาษีของพนักงานอาจมีความแตกต่างจากงวดอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญ จึงเกิดได้จากหลายสาเหตุ โดยจะแบ่งสาเหตุที่ทำให้โปรแกรมคำนวณภาษีต่างจากงวดอื่นๆ ออกเป็น 2 กรณี ดังนี้

2.1 โปรแกรมไม่คำนวณหักภาษีพนักงาน หรือคำนวณหักภาษีน้อยกว่าเดือนก่อน เกิดจาก

- ในระหว่างปีพนักงานมีการเสียภาษีไว้เกินจากที่ต้องเสียทั้งปี
- ในงวดสุดท้ายของปีพนักงานมีเงินได้สุทธิน้อยกว่าเงินได้พึงประเมินที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณภาษีหัก ณ ที่จ่ายของงวดระหว่างปี
- พนักงานได้รับการปรับเงินเดือนระหว่างปี ซึ่งตามหลักการคำนวณภาษีของกรมสรรพากรนั้น จะให้นำเงินเดือนใหม่ประมาณการเป็นเงินได้ทั้งปี ซึ่งส่งผลให้ในระหว่างปีมีการหักภาษี ณ ที่จ่ายไว้สูง เมื่อถึงสิ้นปีโปรแกรมจึงไม่หักภาษีพนักงานเพิ่ม เนื่องจากในระหว่างปีหักภาษี ณ ที่จ่ายไว้ครบหรือเกินแล้ว

2.2 โปรแกรมคำนวณหักภาษีมากกว่าเดือนก่อนอย่างมาก เกิดจาก

- พนักงานมีเงินได้ที่ไม่สม่ำเสมอเป็นยอดเงินที่สูง เช่น ค่าคอมมิสชั่น เป็นต้น ซึ่งส่งผลให้ยอดเงินภาษีที่คำนวณตามหลักการของกรมสรรพากรในแต่ละเดือนไม่เท่ากันและเป็นยอดเงินค่อนข้างสูง แต่ผู้ใช้งานมีการแก้ไขยอดเงินภาษีของพนักงานให้เป็นยอดคงที่เท่ากันทุกเดือน ซึ่งน้อยกว่าภาษีที่จะต้องหักจริงตามหลักการคำนวณของกรมสรรพากร ทำให้หักภาษีไว้ต่ำกว่าความจริง เมื่อถึงงวดสุดท้ายของปีภาษี พนักงานจึงต้องเสียภาษีที่หักไว้ขาดทั้งหมด

- พนักงานได้รับโบนัสในระหว่างปี แต่ผู้ใช้งานระบุวิธีการประมาณการเงินได้ทั้งปีของเงินโบนัสเป็นแบบเงินเพิ่มเงินหักเกิดขึ้นเป็นครั้งคราว ทำให้โบนัสไม่ถูกนำมาเป็นฐานในการคำนวณภาษีหัก ณ ที่จ่ายในงวดถัดไป จึงทำให้หักภาษี ณ ที่จ่ายไว้ต่ำเมื่อถึงงวดสุดท้ายของปีภาษี พนักงานจึงต้องเสียภาษีที่หักไว้ขาดทั้งหมด

- ผู้ใช้งานไม่ได้ทำการเตรียมข้อมูลสำหรับขึ้นปีใหม่ ทำให้ค่าลดหย่อนของปีภาษีก่อนของพนักงานค้างอยู่ จึงส่งผลให้พนักงานถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายในงวดระหว่างปีไว้ต่ำกว่าความเป็นจริง เมื่อถึงงวดสุดท้ายของปีมีการแก้ไขค่าลดหย่อนให้ถูกต้องก็จะส่งผลให้พนักงานต้องเสียภาษีที่หักไว้ขาดทั้งหมด

- พนักงานได้รับโบนัสในงวดสุดท้ายของปี จากสาเหตุนี้อาจทำให้เงินได้สุทธิที่เป็นฐานในการคำนวณภาษีของพนักงานสูงจนกระทั่งเข้าขั้นอัตราภาษีในขั้นถัดไป ซึ่งมีผลให้เงินได้ในส่วนที่เข้าขั้นอัตราภาษีในขั้นถัดไปนั้น ต้องเสียภาษีมากกว่าเป็น 2 เท่า

ตัวอย่าง พนักงานมีเงินเดือน 35,000 บาท ตลอดทั้งปีไม่มีเงินได้ไม่สมำเสมออื่นๆ ไม่มีค่าลดหย่อนอื่นๆ แต่ในงวดสุดท้ายของปีได้รับโบนัสจำนวน 100,000 บาท

	งวดก่อนงวดสุดท้ายของปี	งวดสุดท้ายของปี
เงินได้ตาม 40(1)/(2) ก่อนได้รับยกเว้น	420,000	420,000
บวก เงินได้คำนวณแบบพนักงานจ่ายเอง	_____	100,000
รวมเงินได้พึงประเมิน	420,000	520,000
หัก ค่าใช้จ่าย (50 % ไม่เกิน 100,000 บาท)	100,000	100,000
คงเหลือเงินได้หลังจากหักค่าใช้จ่าย	320,000	420,000
หัก ค่าลดหย่อนต่างๆ (ผู้มีเงินได้ + ประกันสังคม)	69,000	69,000
คงเหลือเงินได้สุทธิ	251,000	351,000
ภาษีในช่วง 150,001-300,000 บาท	5,050	7,500
ภาษีในช่วง 300,001-500,000 บาท	_____	510
ภาษีเงินได้ทั้งปี	5,050	8,010

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ในงวดสุดท้ายที่พนักงานได้รับโบนัสนั้น ทำให้ฐานเงินได้ในกรคำนวณภาษีของพนักงานเพิ่มขึ้นจนกระทั่งเข้าอัตราภาษีขั้นถัดไป และมีเงินได้จำนวน 5,100 บาท ต้องคำนวณหักภาษีด้วยอัตรา 10%

วิธีการตรวจสอบวิธีการคำนวณภาษีในโปรแกรม

ในกรณีที่ต้องการตรวจสอบการคำนวณภาษีของพนักงาน สามารถทำการตรวจสอบได้ที่หน้าจอ ผลคำนวณเงินเดือน
 → คลิกที่ งวดสุดท้ายของปี → ดับเบิลคลิก แผนกที่พนักงานสังกัด → คลิก ชื่อพนักงานที่ต้องการตรวจสอบ → คลิกขวา →
 เลือก แสดงวิธีคำนวณภาษี จะปรากฏหน้าจอแสดงวิธีการคำนวณภาษีของพนักงาน โดยมีหลักการในการตรวจสอบ ดังนี้

อธิบาย	หัก ณ ที่จ่าย	งวด.91
เงินได้พึงประเมิน		
เงินได้ตาม 40(1)/(2)ก่อนได้รับยกเว้น	355,285.12	355,285.12
เงินได้คำนวณภาษีแบบพนักงานจ่ายเอง		34,867.80
เงินได้ก่อนใช้โปรแกรม	363,064.37	363,064.37
หักเงินได้ที่ได้รับยกเว้น	37,929.90	37,929.90
เงินได้ตาม 40(1)/(2)หลังหักได้รับยกเว้น	680,419.59	715,287.39
หัก ค่าใช้จ่าย 40(1)/(2)	100,000.00	100,000.00
คงเหลือหลังหักค่าใช้จ่าย	580,419.59	615,287.39
หักลดหย่อน		
ผู้มีเงินได้	60,000.00	60,000.00
คู่สมรส (ถ้ามี)	0.00	0.00
บุตรทั้งหมด (ถ้ามี)	0.00	0.00
บิดามารดาทั้งหมด (ถ้ามี)	30,000.00	30,000.00
อุปการะเลี้ยงดูคนพิการ	0.00	0.00
เบี้ยประกันสุขภาพบิดามารดา	0.00	0.00
เบี้ยประกันสุขภาพบิดามารดาคู่สมรส	0.00	0.00
เบี้ยประกันชีวิตผู้มีเงินได้	10,000.00	10,000.00
รวมเบี้ยประกันชีวิต (ถ้ามี)	10,000.00	10,000.00
เบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญ	0.00	0.00
เงินสะสมเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ถ้ามี)	10,000.00	10,000.00
คำข้อยกเว้นกองทุนในการเลี้ยงชีพ (RMF)	0.00	0.00
คำข้อยกเว้นกองทุนในระยะยาว (LTF)	0.00	0.00
ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อที่อยู่อาศัย (ถ้ามี)	0.00	0.00
เงินสมทบเข้าประกันสังคม (ถ้ามี)	17,250.00	17,250.00
รวมค่าลดหย่อน	127,250.00	127,250.00
เหลือ เงินได้ก่อนหักสนับสนุนการศึกษา	453,169.59	488,037.39
เงินสนับสนุนการศึกษา	0.00	0.00
เหลือ เงินได้ก่อนหักลดหย่อนเงินบริจาค	453,169.59	488,037.39
หัก ลดหย่อนบริจาค	0.00	0.00
เหลือ เงินได้สุทธิ	453,169.59	488,037.39
ภาษีทั้งปีที่คำนวณจากเงินได้สุทธิ	22,816.96	26,303.74
ภาษีทั้งปีที่พนักงานต้องชำระเอง	22,816.96	

1. ยอดเงินได้หลังได้รับยกเว้น ซึ่งคำนวณจาก เงินได้พึงประเมินหักเงินได้ที่ได้รับยกเว้น
 - เงินได้ตาม40(1)/(2)ก่อนได้รับยกเว้น (เงินได้ประจำ)
 - เงินได้คำนวณภาษีแบบพนักงานจ่ายเอง (เช่น ค่าล่วงเวลา, โบนัส, เบี้ยเลี้ยง)

2. ยอดหักค่าใช้จ่าย ซึ่งสามารถหักได้ 50% ของเงินได้พึงประเมิน แต่ไม่เกิน 100,000 บาท

3. ตรวจสอบรายการหักลดหย่อนต่างๆ, เงินสนับสนุนการศึกษา และเงินบริจาค

4. ยอดเงินได้สุทธิที่จะนำมาคำนวณภาษีตามอัตราที่กรมสรรพากรกำหนด ซึ่งคำนวณจาก เงินได้พึงประเมินหลังหักเงินได้ที่ได้รับยกเว้น - หักค่าใช้จ่าย - ค่าลดหย่อนต่างๆ

5. ยอดภาษีสุทธิที่พนักงานต้องจ่ายทั้งปี
Exp. พนักงานมีเงินได้สุทธิ 488,037.39 บาท
 ภาษีสุทธิที่พนักงานต้องจ่าย เท่ากับ 26,303.74 บาท โดยคำนวณจาก
 - เงินได้ในช่วง 150,001 บาท แต่ไม่เกิน 300,000 บาท
 $(300,000-150,000)*5\% = 7,500$
 - เงินได้ในช่วง 300,001 บาท แต่ไม่เกิน 500,000 บาท
 $(488,037.39-300,000)*10\% = 18,803.74$

อธิบาย	หัก ณ ที่จ่าย	ภ.ง.ด.91
ภาษีที่พนักงานต้องชำระทั้งปี		26,303.74
ภาษีที่พนักงานจ่ายเองก่อนงวดปัจจุบัน		6,664.25
ภาษีที่พนักงานชำระเองงวดนี้		19,639.49
ภาษีที่พนักงานชำระแล้ว		26,303.74
ภาษีที่พนักงานที่ต้องชำระเพิ่ม(เกิน)		0.00
รายการเงินได้ที่ได้รับยกเว้น		
เงินสะสมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	37,929.90	37,929.90
หักเงินสะสม กบข.	0.00	0.00
หักเงินสะสมกองทุนสงเคราะห์ครู.ร.เอกชน	0.00	0.00
เงินสะสมกองทุนการออมแห่งชาติ	0.00	0.00
ผู้มีเงินได้อายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป	0.00	0.00
คู่สมรสอายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป	0.00	0.00
หักเงินชดเชยที่ได้รับตามกฎหมายแรงงาน	0.00	0.00
รวมเงินได้ที่ได้รับยกเว้น	37,929.90	37,929.90
รายการหักลดหย่อนบุตร		
จำนวนบุตรไม่ศึกษาหรือศึกษาป.ท.	0.00	0.00
จำนวนบุตรศึกษาในประเทศ	0.00	0.00
ค่าลดหย่อนบุตรไม่ศึกษาหรือศึกษาป.ท.	0.00	0.00
ค่าลดหย่อนบุตรศึกษาในประเทศ	0.00	0.00
รวมค่าลดหย่อนบุตร	0.00	0.00
รายการหักลดหย่อนบิดามารดา		
ค่าลดหย่อนบิดาผู้มีเงินได้	0.00	0.00
ค่าลดหย่อนมารดาผู้มีเงินได้	30,000.00	30,000.00
ค่าลดหย่อนบิดาคู่สมรส	0.00	0.00
ค่าลดหย่อนมารดาคู่สมรส	0.00	0.00
รวมค่าลดหย่อนบิดามารดา	30,000.00	30,000.00

6. ยอดรวมภาษีที่พนักงานจ่ายก่อนงวดสุดท้ายของปีทั้งสิ้น ซึ่งเป็นยอดภาษีที่นำส่งตาม ภ.ง.ด.1 ตั้งแต่ต้นปีถึงงวดก่อนงวดสุดท้ายของปี

7. ยอดภาษีที่พนักงานต้องจ่ายในงวดสุดท้ายของปี ซึ่งคำนวณจาก ภาษีที่คำนวณจากเงินได้สุทธิ - ภาษีพนักงานจ่ายเองก่อนงวดปัจจุบัน

เมื่อทำการตรวจสอบยอดตามข้อ (1), (3) และ (6) ถูกต้องเรียบร้อยแล้ว ยอดภาษีที่พนักงานต้องจ่ายในงวดสุดท้ายของปีตามข้อ (7) จะเป็นยอดภาษีที่พนักงานถูกหักในงวดสุดท้ายของปีที่ถูกต้อง

หมายเหตุ :

- โปรแกรมจะทำการ Adjust ภาษี ในงวดเงินเดือนที่มีการกำหนดให้เป็นงวดสุดท้ายของปีภาษีเท่านั้น
- ในงวดที่กำหนดเป็นงวดสุดท้ายของปีภาษี เมื่อทำการตรวจสอบโดยการแสดงวิธีการคำนวณภาษีจะปรากฏคอลัมน์

ภ.ง.ด.91